

Film en educatie

UN CHATEAU EN ESPAGNE

Film en Educatie ...

.. in het vertoningscircuit van *Lessen in het Donker*, in het kader van *Filmfestival Open Doek*, een workshop verzorgd door *Jekino*, een film in de klas... Film kreeg een plaats in het lessenpakket van heel wat scholen en wij zorgen graag voor een goede programmatie en pedagogische omkadering. We maken jaarlijks een pittige selectie van een 30-tal films uit het afgelopen seizoen, organiseren op heel wat plaatsen vertoningen en zorgen voor kant en klare lesmappen voor een boeiende verwerking in de klas. Daarbij spelen we in op de eindtermen en ontwikkelingsdoelen. In elke lesmap wordt aandacht besteed aan een filmtechnische en inhoudelijke benadering van de film en leggen we de focus op één filmterm. We stimuleren jullie graag om de film met een frisse blik te bekijken.

www.jekino.be

www.opendoek.be

www.lesseinhetdonker.be

DOELGROEP UN CHATEAU EN ESPAGNE: 3DE GRAAD LAGER ONDERWIJS

FEEDBACK!

We horen graag je reactie op de film, de bespreking en lesmap. Surf naar www.lesseinhetdonker.be om een evaluatiefiche in te vullen. Ook de leerlingen kunnen hun reactie kwijt op de pagina van de film die ze zagen. Ga je de film bekijken tijdens *Filmfestival Open Doek*, dan kan je je mening kwijt op het kaartje dat je krijgt na de voorstelling. Alvast bedankt!

NIEUW!

Een online lesfiche voor de leerlingen met fragmenten, extra beeldmateriaal en weetjes over de film vind je terug op de website www.lesseinhetdonker.be, www.jekino.be of www.opendoek.be

Inhoudstafel

Filmfiche	4
- Synopsis	
- Technische kaart	
- In de pers...	
- Vóór je naar de film vertrekt...	
Regie & productie	6
- Isabelle Doval	
- Op locatie in heel Parijs	
De eerste reacties van de leerlingen	9
Verhaal en personages	10
- Maxime en Esteban	
- Fam. Marquès en Bréal	
- Terug naar huis?	
Focus op... acteren	18
- De juiste acteur voor de juiste rol	
- Acteren naast het podium	
- Zolderimprovisaties	
- Acteertechnieken	
Lesbrief	26

FILMFICHE

De filmfiche op volgende pagina's helpt je om de voorstelling wat voor te bereiden. Ook voor je collega's of de ouders die de leerlingen vergezellen, kan het een handige leidraad zijn.

Filmfiche

SYNOPSIS

Esteban en Maxime zijn onafscheidelijk. In hun appartement in Parijs leven de twee buurjongens bijna als broers. Maxime is vaak alleen thuis; zijn alleenstaande moeder is een druk bezette advocate. Des te meer geniet hij van de uitstapjes met Estebans Spaanse familie, waar altijd warmte en vrolijkheid in overvloed is. In hun geheime schuilplaats maken ze samen plezier en leven ze in hun eigen fantastische wereldje. Wanneer Estebans familie wil terugkeren naar Spanje, dreigt hun leven aan scherven te vallen. Ze bedenken een waanzinnig plan om samen in Frankrijk te blijven.

TECHNISCHE KAART

Frankrijk, 2007, 88 min.
Frans gesproken,
Nederlands ondertiteld

Regie: Isabelle Doval
Scenario: Olivier Dague & Isabelle Doval
Met o.a. Martin Jobert (Esteban)
Jean Senejoux (Maxime)
Anne Brochet (Emma)

www.jekino.be/unchateauenespagne

IN DE PERS

“De jonge helden in deze film zijn noch engeltjes, noch duiveltjes. Prettig gestoord en soms heel vervelend. In één woord... geloofwaardig.”

Christophe Carrière, L'express

“Heel mooi zijn de gedeelde onbenulligheden die zo'n sterke band smeden tussen twee 12-jarige kereltjes: hun onschuldig kattenkwaad, buldergelach of plotse ernst wanneer ze elkaar een geheim toevertrouwen.”

Guillemette Odicino, Télérama

“De kleurrijke vrolijkheid van de familie Marquès spat van het scherm. De filmtitel roept de meest absurde dromen op... een hoopvolle start. Maar geleidelijk ontwikkelt de film zich tot een al te lieflijk aftelrijmpje waar de clichés helaas heer en meester zijn.”

Morgane, Ecran Noir

“Naar het einde toe wordt een enorme spanning opgebouwd. Je laat je als kijker gewillig meeslepen naar een onverwacht einde: tijdens de slotscènes weet de film je naar de keel te grijpen.”

Thomas Messias, Ecran large

VÓÓR JE NAAR DE FILM VERTREKT...

Maxime en Esteban wonen in een wereld waar het gezellig en plezant is. Toch kunnen ze niet aan de harde realiteit ontsnappen. Tegen beter weten in houdt Maxime zich halsstarrig vast aan zijn vriendschap met Esteban. Maar de Franse uitdrukking 'construire un château en Espagne' (letterlijk 'een kasteel bouwen in Spanje') betekent niet voor niets 'onmogelijke plannen maken'. Benieuwd of hun plan overeenind blijft!

Dankzij de flair van de twee jonge acteurs tovert deze op en top Franse film meteen een glimlach op je gezicht.

Regie & productie

ISABELLE DOVAL

Isabelle Doval is het grote brein achter UN CHATEAU EN ESPAGNE. Samen met Olivier Dague schreef ze het filmverhaal. Maar niet alleen dat... als regisseur had ze de leiding over de acteurs tijdens de opnames en nam ze alle grote artistieke beslissingen. Bovendien speelde ze zelf een bescheiden rolletje in de film. We zien haar in beeld als Jeanne, de ietwat bespottelijke vriendin van Emma en moeder van Lucille.

In 2002 regisseerde Isabelle Doval haar eerste langspeelfilm, RIRE ET CHATIMENT. In die komedie speelt José Garcia (echtgenoot van Doval) de hoofdrol: Vincent, een man die altijd en overal in het middelpunt van de belangstelling staat. Hij brengt iedereen aan het lachen, behalve zijn eigen vrouw (vertolkt door Isabelle Doval zelf). Op een dag treft hij haar klerkast leeg aan: ze verdraagt zijn egocentrisme niet langer. Vincent gaat op zoek naar zichzelf. Die grappige film was een enorm publiekssucces. Een vervolg kon dus niet uitblijven...

INSPIRATIE

Het idee voor UN CHATEAU EN ESPAGNE vond Isabelle Doval in haar directe omgeving. Zij is gehuwd met de beroemde Franse acteur José Garcia, zoon van Spaanse immigranten. De ambiance bij Esteban thuis lijkt erg op die in José's familie. De regisseuse vertelt: "Ik heb altijd geweten dat José, geboren in Frankrijk en omringd door Franse vrienden, een dubbele cultuur heeft. Op een bepaald

moment hadden zijn ouders ook het plan om terug te keren naar Spanje. Als ze dat hadden doorgezet, was José – die toen door zijn vrienden heel erg werd aangemoedigd om in het theater te gaan – zeker geen acteur geworden."

DANS

Tien jaar lang is Isabelle Doval professioneel met dans bezig geweest. Daarom vond ze het erg leuk om enkele dansscènes in UN CHATEAU EN ESPAGNE te integreren. De choreografieën daarvoor bedacht ze zelf, in samenwerking met Caroline Roelands. Doval: "Dans zal altijd een passie blijven. Ik droom ervan ooit een musical te maken."

OP LOCATIE IN HEEL PARIJS

De decors in UN CHATEAU EN ESPAGNE zijn met grote precisie gekozen. Elke omgeving weerspiegelt het karakter van de personages die erin rondlopen. De sfeer, de kleuren, de accessoires... alles moest goed zitten. Om de *look and feel* van de locaties zo authentiek mogelijk te maken, werden alle beelden gedraaid op werkelijk bestaande plekken. Geen namaakmuurtjes of kartonnen façades in duffe opnamestudio's dus... Toch konden niet alle opnames in hetzelfde flatgebouw doorgaan. De art deco façade van het appartementsgebouw waar Maxime en Esteban wonen, bevindt zich in realiteit in de Parijse Avenue de Villiers. De beelden van de binnenplaats zijn opgenomen op een heel andere locatie en ook de trappenhal hoort eigenlijk bij een ander gebouw. Zelfs de binnenopnames werden op locatie gedraaid: in nog een ander art deco gebouw in de Rue Messine, een voormalig kantoor van de belastingdienst.

In de film wordt dus een fictieve ruimte gecreëerd, samengesteld uit verschillende fragmenten, die in werkelijkheid mijlenver van elkaar verwijderd liggen. Dat lukt dankzij montage: het na elkaar plakken van beeldfragmenten, zodat het geheel een illusie schept van eenheid in tijd en ruimte.

SPAANSE TOPPERS

De rollen van vader en moeder Marquès worden vertolkt door twee Spaanse steracteurs. Lluís Homar (Estebans vader) ken je misschien uit Pedro Almodóvars LA MALA EDUCACION (2004). Angela Molina is één van de twee actrices die in de filmklassieker CET OSCUR OBJET DU DESIR (Luis Buñuel, 1977) de rol van Conchita vertolkt.

De eerste reacties van de leerlingen

- *Moest je bij deze film lachen of huilen? Of allebei een beetje? Wanneer moest je bijvoorbeeld het hardst lachen? Wat vond jij het meest droevige moment?*
- *Welk moment uit de film is jou het meest bijgebleven?*
- *Wat vond je van het einde van de film? Kan je in één woord zeggen hoe jij je voelde vlak na het einde van de film? Wat zou je op dat moment tegen Maxime willen zeggen?*
- *Is er nog iets aan het verhaal dat je niet begreep? Misschien kunnen je klasgenoten het een en ander uitleggen...*
- *Vind je dit een jongensfilm of eerder een meisjesfilm? Of zouden jongens en meisjes hem even leuk vinden? Waarom denk je dat?*
- *Denk je dat volwassenen de film ook leuk zouden vinden? Waarom wel / niet?*
- *Zou jij de film aanraden aan je vrienden? Aan je ouders? Waarom wel / niet?*

Verhaal en personages

MAXIME EN ESTEBAN

Deze twee buurjongens zijn onafscheidelijke vrienden... meer als broers zelfs. Ze hebben zowat hun hele leven samen doorgebracht. Sinds de dood van Maximes vader – tien jaar geleden – spendeert hij veel tijd bij Estebans Spaanse familie. Dat is maar goed ook, want Maximes moeder is een druk bezette advocate die 's avonds meestal pas laat thuiskomt en dan veel te moe is om nog naar haar zoon te luisteren.

Het is fascinerend hoe verschillend Maxime en Esteban in het leven staan. Esteban is een echte spraakwaterval. Hij houdt ervan mensen te amuseren of beet te nemen met zijn toneeltjes en andere verzinsels. Heel zelfzeker roept hij zichzelf uit tot 'improvisatiekoning'. Op zijn schoolwerk kan hij zich nooit concentreren. Liever laat hij zijn gedachten afdwalen in wilde fantasieën over hun mooie buurmeisje Lucille.

Ook Maxime lacht graag en geniet zichtbaar van de deugnieterij die hij met Esteban uithaalt. Maar hij is niet zo'n impulsieve losbol als zijn kameraad. Maxime is iets serieuzer en zal eerst nadenken voor hij iets doet. Zo bedenkt hij stap voor stap een plan om Esteban in Parijs te houden door hem mee te lokken naar enkele audities. Maxime neemt makkelijk de leiding. Vaak probeert hij Esteban een beetje in de hand te houden door zijn absurde verzinsels op tijd af te blokken... bijvoorbeeld tijdens hun schoolwerk.

FAM. MARQUÈS EN FAM. BRÉAL

OPENINGSSCÈNE

Een geslaagde openingsscène draagt de kern van de hele film al in zich. UN CHATEAU EN ESPAGNE is helemaal opgebouwd rond de sterke band tussen twee jongens en het scherpe contrast tussen hun families. En dat weten we meteen.

De eerste filmbeelden tonen hoe de familie Marquès geniet van een picknick in het park. Het is mooi weer, de hele familie is erbij. De twee boezemvrienden Esteban en Maxime dagen elkaar uit in een zogezegd stierengevecht, terwijl de andere mannen voetballen. Er wordt druk gepraat en gelachen. Om de Spaanse sfeer helemaal ten top te drijven, halen enkele tafelgenoten hun gitaar boven en wordt er samen flamencomuziek gemaakt. Hoewel Maxime geen lid is van de familie, hoort hij er helemaal bij en geniet hij ten volle. De sfeer is heel losjes en vrolijk.

Maar dan wordt de kleurrijke pret plots onderbroken. We horen een donderslag terwijl de regen naar beneden gutst. Waar de picknickscène baadde in warme kleuren en een zomers licht, zien we nu alleen maar grijsachtige, koude tinten. Emma zit terneergeslagen in de auto. Haar stem klinkt bijna gevoelloos terwijl ze een einde maakt aan de relatie met haar vriend Gilbert. Je voelt een enorme spanning in de lucht hangen waardoor de stiltes oorverdovend worden. Het contrast tussen beide gezinnen kon haast niet uitgesproken zijn.

Isabelle Doval: *“De plotse weersveranderingen die bij de lente horen – het seizoen waarin de film zich afspeelt – lieten ons toe om het verhaal kracht bij te zetten door een steeds wijzigende inval, kleur en intensiteit van het licht.”*

GEZIN - CARRIÈRE

Terwijl het bij Estebans familie altijd gonst van de bedrijvigheid (bezoek, de geur van verse paella in de keuken, gekibbel tussen de broertjes, muziek, enz.) is het bij Maxime thuis opmerkelijk stil. Zijn moeder Emma heeft het druk met haar werk als advocate. Ze komt pas laat en meestal moe thuis. Voor Maximes verhalen heeft ze nooit tijd. Gefrustreerd doet hij zijn beklag: *“Voor jou is het nooit het goede moment.”* Hun appartement wordt onderhouden door een huishoudster, Lourdes. Zelf ziet Emma hooguit kans om snel een kant-en-klare maaltijd op te warmen. Het verschil met Louna is groot: voor die laatste komt het gezin op de eerste plaats. Zelfs als zij aan het werk is – ze maakt chique kleren voor veeleisende klanten – doet ze dat thuis en bekommert ze zich tussendoor om haar zonen. Volgens regisseuse Isabelle Doval gaat het er werkelijk zo aan toe in een typisch Spaanse familie: *“In Spanje zijn de kinderen echt koning van het gezin.”* Wanneer zij als een echte mediterrane ‘mama’ in haar paella staat te roeren of het deeg voor haar befaamde empanada’s kneedt, kun je de heerlijke geuren bijna ruiken.

OMHELZING - AFWIJZING

Verder is het (lichamelijk) contact tussen kinderen en ouders in de beide families heel anders. Na de picknick bijvoorbeeld, geeft Louna Maxime een omhelzing en een kus ter afscheid. De verwelcoming bij Emma is heel wat minder hartelijk. Zij gedraagt zich koeltjes tegenover de familie Marquès én tegenover haar zoon. Wanneer Maxime pas heeft vernomen dat zijn Spaanse vriend binnenkort zal vertrekken, omhelst hij zijn moeder heel spontaan. Maar zij is daardoor in de war, weet zich geen houding aan te meten en vlucht snel weg – zogenaamd om een kopje thee te zetten. Hetzelfde verschil uit zich in de blik van beide vrouwen. Emma lijkt meestal afwezig. Ze kijkt niemand ooit echt aan, tenzij vluchtig en afstandelijk. Uit Louna’s ogen spreekt stevast betrokkenheid en bezorgdheid.

Het lijkt wel alsof Louna het prototype van de zuiderse ‘mama’ is, terwijl Emma het schoolvoorbeeld is van de harde tante. Een filmjournalist bekritiseert de film om die reden: *“Alles lijkt zo oppervlakkig, te glad, niet ‘echt’. De personages lijken wel van bordkarton, ze zitten opgesloten in een te strak keurslijf. Al gauw geloof je er niets meer van.”* (Morgane op Ecran Noir) Het is natuurlijk aan iedere kijker om daar zelf over te oordelen!

KLEUR - GRIJS

De verschillen tussen de twee gezinnen worden ook visueel in de verf gezet. Je ziet het zelfs aan hun kleren. Louna draagt bijvoorbeeld een rode jas of een jurk met felgekleurde bloemetjes. Emma’s outfit is praktisch altijd kleurloos: zwarte, witte en grijze tinten wisselen elkaar af. Ook in de inrichting van

hun appartement is het verschil groot. Emma’s flat is strak en luxueus ingericht. Mooi, maar een beetje karakterloos. Haar interieur lijkt zo uit een magazine te komen. Het lijkt alsof er op die plek niet echt geleefd wordt. De flat van de familie Marquès is veel losser en kleurrijker. De muren van Estebans kamer zijn bijvoorbeeld opvallend rood geschilderd.

Isabelle Doval: *“Bij Emma moest je, via de spullen in haar appartement, voelen dat ze veel gereisd heeft in haar leven. Je begrijpt snel dat ze verburgerlijkt is, dat ze dat appartement gekocht heeft en het volledig gerestyled heeft. Aan de overkant van de gang bevindt zich een appartement waarin geleefd wordt, maar waar de bewoners klaar zijn om op een dag weer te vertrekken. Ik wilde dat alles zich afspeelde in een welgestelde en tegelijk volkse wijk.”*

VRAGEN VOOR DE LEERLINGEN

- Beschrijf de band tussen Esteban en Maxime. Waarom noemt Maxime Esteban “een broer”? Lijken de twee jongens erg op elkaar?
- Bij Esteban thuis gaat het er heel anders aan toe dan bij Maxime. Kun jij enkele verschillen opsommen? Heb je ook voorbeelden uit de film?
- Hoe ziet een doorsnee dag eruit voor Maxime? En voor Esteban, Emma en Louna?
- Als je kon kiezen, bij welke familie – die van Esteban of die van Maxime – zou jij het liefst een week logeren? Wat vond jij vreemd, fijn of niet leuk aan beide gezinnen?
- In de film zegt Maxime dat hij straks een ‘KZG’ wordt. Weet je nog wat hij bedoelde? [kind zonder gezin] Waarom denkt Maxime dat? Zijn moeder blijft toch bij hem...
- Is Emma een slechte moeder? Kan je haar koelheid begrijpen?
- Denk je dat alle Spaanse families lijken op Estebans gezin? En dat alle Franse families lijken op Maximes gezin?
- In de film zie je heel wat typisch Spaanse dingen. Herinner jij je nog voorbeelden? Denk aan eten, muziek, sport, de sfeer bij de familie Marquès, enz. Waar denk jij als eerste aan bij het woord ‘Spanje’?
- Wie waren de twee belangrijkste personages? De drie belangrijkste personages? Kun je een lijst maken van alle personages die een rol spelen in het verhaal? Denk ook aan de mensen die maar één keer voorkomen en die dus een mini-rolletje vervullen. Kun je hen rangschikken in volgorde van belangrijkheid?
- Bijvoorbeeld: Maxime, Esteban, Emma, Louna, Luis, Manolo, Enrique, Lucille, Jeanne (Lucilles moeder, Emma’s vriendin), Arsène (Maximes klasgenoot met wie hij Esteban voor de gek houdt), de regisseur en zijn assistent, de twee onthaaldames bij de auditie, Pierre-

Henri (Emma’s nieuwe vlam), Medhi (klasgenoot die doelpunt scoorde), Gilbert (Emma’s oude vlam), de leraar, de jongen die op de auditie net voor Esteban aan de beurt is, de verhuizer, de tv-presentatrice, de nieuwe burens, Lourdes (Emma’s huishoudster), mijnheer Gallier (cliënt van Emma) en zijn ex-vrouw.

- Als je een lijst hebt van alle personages, kun je dan voor elk personage heel kort beschrijven welke rol ze spelen in het verhaal?
- Bijvoorbeeld: Via de tv-presentatrice hoorde Maxime de oproep voor de audities.
- Kun je het verhaal van de film heel kort vertellen? Stel daarvoor de volgende vragen:
 - Wat is de beginsituatie?
 - Welke gebeurtenis of beslissing brengt daar verandering in?
 - Hoe reageren de personages?
 - Hoe loopt het verhaal af?
- Waarom ging Maxime zijn vriend Esteban plots negeren? Was hij echt kwaad om die discobal?
- Waarom schreeuwde Maxime zo hard toen hij informatie vroeg over de audities in het casino?
- Is het einde voor jou duidelijk? Hoe gaat het nu verder volgens jou voor Maxime / Emma / Esteban / Lucille? De eerste dagen/weken? En twee jaar later? Zijn ze elkaar dan al vergeten, denk je?

TERUG NAAR HUIS?

Emma: *“Beeld je eens in... Je hebt altijd in Burkina Faso gewoond. Het is je vaderland niet maar je woont er heel graag. Je gaat er naar school, je hebt er vrienden. Je bent een echte Burkinees. Als het mogelijk was, zou je niet graag naar huis gaan? Voor de familie Marquès is dat precies hetzelfde. Ze houden van Frankrijk, maar Spanje is hun echte thuis.”*

Estebans ouders zijn geboren en opgegroeid in Spanje. Een tijdje geleden verhuisden ze naar Parijs, waar ze drie kinderen kregen: Enrique, Esteban en Manolo. Die jongens zijn geboren en getogen in Frankrijk. Ze voelen zich echt Frans, maar je merkt in de film dat ze toch een dubbele cultuur hebben. Omdat hun ouders Spaans zijn, dragen ze ook die tradities en gevoeligheden mee: de Spaanse taal en keuken, flamencomuziek, stierengevechten, enz. Bovendien gaan ze elke zomer op reis naar hun thuisland. Esteban wordt zelfs verliefd op Lucille omdat hij vindt dat ze Spaans had kunnen zijn: *“Ooit trouw ik met die vrouw. Ze heeft fuego. Ze is caliente.”*

Voor Luis, Estebans vader, is de verhuis heel eenvoudig: *“Ik volg mijn werk en mijn gezin volgt mij.”* Estebans ouders – vooral Louna – kijken er al lang naar uit terug te keren naar hun thuis: hun vrienden, hun familie, de zon... En hoewel de beslissing voor Esteban onverwacht komt, lijkt hij best opgetogen over het avontuur. Spanje is misschien niet zijn echte thuis, maar hij voelt wel een sterke verwantschap met dat land.

De hele situatie is nog het moeilijkst voor Maxime: hij heeft het gevoel niet alleen een vriend, maar een hele adoptiefamilie te verliezen. Gelukkig gaan Emma's ogen net op dit ogenblik plots open: ze begint meer tijd te maken voor haar zoon. Geleidelijk leren ze elkaar opnieuw kennen, luisteren ze naar elkaar en gaan ze samen leuke dingen doen. Misschien eindigt het voor beide jongens dus toch nog op een positieve noot.

Eerste generatie migranten = personen die zelf verhuisd zijn van het ene naar het andere land

Tweede generatie migranten = personen wiens ouders gemigreerd zijn naar een ander land, maar die zelf geboren en getogen zijn in dat nieuwe land

VRAGEN VOOR DE LEERLINGEN

- *Beeld je eens in: je ouders zijn Belgen, maar ze wonen in Burkina Faso. Jij bent daar geboren en je hebt er altijd graag gewoond. Je gaat er naar school, je hebt er vrienden. Je bent een echte Burkinees. Op een dag beslissen je ouders naar België terug te keren. Zou je blij zijn? Zou België voor jou een 'thuis' zijn?*
- *Je zou kunnen zeggen dat Esteban en zijn broers een dubbele cultuur hebben: ze zijn tegelijk Frans en Spaans. Waaruit blijkt dat?*
- *Voor Estebans vader is het simpel: “Ik volg mijn werk en mijn gezin volgt mij.” Vind je dat hij gelijk heeft? Moeten zijn ouders geen rekening houden met wat Esteban het liefst wil?*
- *Denk je dat Esteban het spijtig vindt te moeten verhuizen? Waarom wel / niet? Denk je dat hij zich snel thuis zal voelen in Spanje?*
- *Esteban en Louna snuffelen samen in een oude fotodoos. De foto's roepen allerlei fijne herinneringen op: feestjes, uitstapjes, enz. Toch moeten ze huilen. Waarom, denk je?*

Focus op... acteren

"Acteren is doen alsof terwijl je doet alsof je niet doet alsof."

Ted Danson, acteur

Acteren... voor Esteban, dé improvisatiekoning, is het een grote droom. Hij doet dan ook gretig mee aan de audities om mee te spelen in een musical. Maar wat betekent 'goed acteren'? En kun je het leren?

DE JUISTE ACTEUR VOOR DE JUISTE ROL

Wanneer een filmmaker zijn ideeën voor een film heeft uitgewerkt tot een verhaal, moet hij op zoek gaan naar de juiste acteurs: mensen van wie hij gelooft dat zij de personages geloofwaardig kunnen vertolken. Om uit te testen wie goed past bij de verschillende rollen, wordt een *casting* georganiseerd: alle kandidaten mogen om beurt een stukje spelen. Soms moeten ze een bepaalde tekst presenteren, soms mogen ze improviseren aan de hand van een voorgelegde situatie. Er kan zijn heel veel dingen die kunnen meespelen in de uiteindelijke keuze: de manier van spreken of de lichaamshouding, maar ook de haarkleur. Voor de rol van Esteban bijvoorbeeld, ging de voorkeur wellicht naar een acteur met donkere haren, aangezien hij een Spaans voorkomen moest hebben.

Soms – zeker niet altijd – gebeurt het dat de acteurs qua karakter heel dicht bij hun personage staan. Daar lijkt het sterk op wanneer Isabelle Doval vertelt over de

jonge acteurs Martin Jobert (Esteban) en Jean Senejoux (Maxime): *"Ik heb hen natuurlijk niet toevallig gekozen. Martin is een vat vol energie, het zonnetje van de film, de paella. Jean is wat meer in zichzelf gekeerd, maar hij heeft een ongelofelijk sterke uitstraling."*

Moeilijk?

- Jean Senejoux: *"De moeilijkste scènes om te spelen zijn de vreugde-uitbarstingen."*
- Martin Jobert: *"Het lastigst vind ik wanneer ik een meisje moet zoenen. De grappige dingen doe ik net heel graag."*
- Isabelle Doval over Anne Brochet: *"Zij is echt een fantastische actrice. De enige moeilijkheid was dat ze niet kon dansen. Ze heeft dus hard moeten oefenen. Maar ze is dat gewoon, ze is een doorzetter. Ze houdt ervan om ergens helemaal voor te gaan."*

ACTEREN NAAST HET PODIUM

"De wereld is een schouwtoneel. Elk speelt zijn rol en krijgt zijn deel."

Joost van den Vondel, toneelauteur

Acteren doen mensen niet alleen op een podium of voor een camera. Je zou kunnen zeggen dat mensen voortdurend toneel spelen: bij de kapper, in de klas of als je ruzie maakt met een vriend. Als je met andere mensen in contact komt, speel je altijd min of meer een rol: je praat vriendelijk over het weer terwijl je daar eigenlijk geen zin in hebt, je doet alsof je oplet terwijl je gedachten heimelijk afdwalen of je roept harder dan je bedoelde, gewoon om indruk te maken of om iemand te overbluffen.

In UN CHATEAU EN ESPAGNE zien we héél veel voorbeelden van hoe de jongens of hun familieleden 'toneel spelen'. Een bloemlezing:

- Maxime en Esteban maken de kleine en lichtgeraakte Manolo de gekste dingen wijs: *“Chorizo wordt gemaakt van kattenvlees”* of *“Je ouders gaan je morgenochtend op de markt verkopen. Maar wees gerust: de slager is een vriendelijke man.”*
- Terwijl Maxime in de vrachtwagen wat mooie spullen probeert te jatten, houdt Esteban de verhuizer aan de praat. Hij doet alsof hij een kenner is van architectuur uit 'Hausmanië' en 'Wanchoroof'. Esteban geniet zo van zijn rolletje dat hij amper kan stoppen met zijn gekke praatjes.
- Maxime betaalt klasgenoot Arsène om zijn spelletje mee te spelen. Samen doen ze alsof ze gaan deelnemen aan een auditie voor een musical. Bedoeling is Esteban jaloers te maken. Wanneer ze dat doel bereikt hebben en Esteban graag aan de auditie wil deelnemen, moet Arsène spelen dat hij boos en teleurgesteld is. Hij overdrijft een beetje, maar slaagt toch in zijn opzet.
- Emma probeert Louna en Luis ervan te overtuigen dat het fijn zou zijn voor de jongens als Esteban een tijdje bij haar en Maxime zou komen wonen. Ze gaat erg op in haar betoog. Het lijkt alsof ze – per ongeluk – even in haar rol van advocate valt en een slotpleidooi houdt voor de jury.
- Ook in de meeste spelletjes moeten de deelnemers een rol spelen. Denk maar aan het stierengevecht waarbij Esteban de toreador en Maxime de stier spelen. Maar zelfs tijdens een voetbalwedstrijdje doen de spelers vaak alsof... Luis stelt bijvoorbeeld voor de tegenstander te misleiden via doordachte schijnbewegingen bij een vrije trap.

ZOLDERIMPROVISATIES

Op de zolder hebben Esteban en Maxime een geheime schuilplaats. Daar maken ze samen minitoneeltjes en doen ze allerlei improvisatiespelletjes. Maxime speelt de rol van regisseur: hij bedenkt een situatie die Esteban probeert te spelen. Bijvoorbeeld: *“Je vader is een geweldige flamencogitarist. Je moeder is zijn grootste fan. Ze kijkt naar hem en ze is helemaal ondersteboven.”* Esteban draagt een zwarte, weelderige pruik en draagt een jurkje van Emma. Op een andere keer heeft Esteban een cowboyhoed op zijn hoofd gezet en draagt hij een pistool in elk hand. Maxime zorgt voor fel tegenlicht. Een mysterieus muziekje (het befaamde thema 'The Man with the Harmonica' van Ennio Morricone uit de film ONCE UPON A TIME IN THE WEST) maakt de western-sfeer compleet. Esteban leeft zich zo sterk in in zijn rol dat hij erg schrikt wanneer Lucille zacht op de deur klopt.

ACTEERTECHNIEKEN

In feite kan iedereen acteren... en toch ook weer niet. Er bestaat geen simpel trucje waardoor iedereen elke rol geloofwaardig kan spelen. Maar een acteur kan zijn spel wel verbeteren door bepaalde technieken aan te leren. Enkele methodes hebben hun succes al min of meer bewezen. De bekendste acteertechniek is *Method Acting*. Daarvan worden verschillende versies onderwezen, maar het belangrijkste is dat de acteur zoveel mogelijk in de huid moet kruipen van het personage dat hij gaat vertolken. Hij moet zijn personage proberen te doorgronden: geen typetje neerzetten, maar een geloofwaardig, genuanceerd karakter neerzetten. De acteur moet zich alle kleine trekjes en slechte gewoontes van zijn personage eigen maken. Hij 'wordt' in feite zijn personage. Zijn manier van spreken en bewegen mag nooit geforceerd of overdreven overkomen. Hij moet zich gedragen zoals het personage dat zou doen zonder camera's in de buurt. De acteur kan zich proberen in te leven in de gevoelswereld van het personage door zijn eigen, persoonlijke ervaringen op te roepen: herinneringen aan een grote teleurstelling, aan een euforische ontlading, enz.

De beroemdste school waar *Method Acting* gedoceerd wordt, is de *Actor's Studio* in New York. Op hun lijst met oud-leerlingen vinden we heel wat grote acteurs: James Dean, Marlon Brando, Dustin Hoffman, Al Pacino en Robert DeNiro.

VRAGEN VOOR DE LEERLINGEN

- *Wat doen Maxime en Esteban in hun geheime schuilplaats op zolder? Hoe is de rolverdeling tussen de twee vrienden? [Maxime geeft instructies, is dus regisseur; Esteban improviseert] Welke twee rolletjes zien we Esteban spelen?*
- *Weet jij wat de bedoeling is van een auditie? Beschrijf hoe de auditie verliep voor Esteban.*
- *Iedereen doet regelmatig alsof, niet alleen voor een camera. Dat zag je heel vaak in de film. Herinner jij je voorbeelden?*
- *Wanneer speel jij 'toneel' in het dagelijks leven? Bedenk zoveel mogelijk voorbeelden. Je schrikt ervan hoe vaak het voorkomt.*
- *Kunnen jullie Esteban – de improvisatiekoning – naar de kroon steken? Probeer je onderstaande situaties voor te stellen. Laat je volledig gaan in een rollenspel. Als je niet graag acteert, kan je ook vertellen wat jij zou doen in zo'n situatie.*
 - *Je bent een maffiabaas die verneemt dat de overval mislukt is.*
 - *Je vader is een geweldige flamenco-gitarist. Je moeder is zijn grootste fan. Ze kijkt naar hem en ze is helemaal ondersteboven.*
 - *Je ouders beslissen plots naar het buitenland te verhuizen. Hoe reageer je?*
 - *Je leerkracht verwijt jou dat je niet genoeg moeite hebt gedaan voor je huiswerk.*
 - *Je bent een kat en bent het stilaan beu om steeds buiten te moeten slapen.*

- *Kun je zelf ook nieuwe situaties bedenken? Misschien kan het filmverhaal je inspireren...*
- *Probeer ook enkele situaties te spelen door middel van Method Acting. Heb jij je ooit al gevoeld zoals jouw personage zich nu moet voelen? Probeer je eigen emoties weer voor de geest te halen.*

Bibliografie

- *Persdossier UN CHATEAU EN ESPAGNE* EuropaCorp Distribution & TF1 Films Production: Christophe Carrière
- www.jekino.be/unchateauenespagne
- www.europacorp.com/dossiers/chateau

UN CHATEAU EN ESPAGNE IN DE PERS:

- L'Express: Christophe Carrière, www.lexpress.fr/culture/cinema/film-en-salle/un-chateau-en-espagne_500723.html
- Alice: Rémy Batteault, cinema.aliceadsl.fr/film/default.aspx?filmid=FI00018109
- Télérama: Guillemette Odicino, www.telerama.fr/cinema/films/un-cha-teau-en-espagne,333608.critique.php
- Le Monde: Thomas Sotinel, www.lemonde.fr/cinema/article/2008/02/19/un-chateau-en-espagne-pauvres-petits-garcons-riche_1013044_3476.html#ens_id=948183
- Evène: Mathieu Menossi, www.evene.fr/cinema/films/un-chateau-en-espagne-10990.php
- Ecran large: Thomas Messias, www.ecranlarge.com/movie_review-read-8107-13998.php
- Ecran Noir: Morgane, www.ecrannoir.fr/films/filmsc.php?f=2700
- Critikat: Arnaud Hée, www.critikat.com/Un-chateau-en-Espagne.html
- A voir à lire: Virgile Dumez, www.avoir-alire.com/article.php3?id_article=10691

OVER ACTEREN:

- nl.wikipedia.org/wiki/Method_acting
- en.wikipedia.org/wiki/Category:Acting_techniques
- Theater voor kinderen: Leren improviseren, hobby-en-overige.infonu.nl/spellen/14557-theater-voor-kinderen-leren-improviseren.html

Lesbrief voor leerlingen

Weet jij wat 'een auditie' betekent?

Is het einde voor jou duidelijk? Hoe gaat het nu verder volgens jou voor Maxime / Emma / Esteban / Lucille? De eerste dagen/ weken? En twee jaar later? Zijn ze elkaar dan al vergeten, denk je?

Mensen acteren niet alleen op een podium of voor een camera. Ook in de klas, bij de bakker of tegenover je ouders doe je wel eens alsof... Eigenlijk speel je dus heel vaak toneel!

Emma: "Beeld je eens in... Je hebt altijd in Burkina Faso gewoond. Het is je vaderland niet maar je woont er heel graag. Je gaat er naar school, je hebt er vrienden. Je bent een echte Burkinees. Als het mogelijk was, zou je niet graag naar huis gaan? Voor de familie Marquès is dat precies hetzelfde. Ze houden van Frankrijk maar Spanje is hun echte thuis." Denk je dat Emma gelijk heeft?

De regisseur van UN CHATEAU EN ESPAGNE speelt ook zelf een rolletje in haar film. We zien haar in beeld als Jeanne, vriendin van Emma en moeder van Lucille.

De familie van Esteban is heel anders dan Maximes gezin. Kun je enkele verschillen opsommen? Als je kon kiezen, bij welke familie zou jij het liefst een week logeren? Wat vond jij vreemd, fijn of niet leuk aan beide gezinnen?

Fragmentjes uit de film kan je bijvoorbeeld bekijken op www.jekino.be/unchateauenespagne of www.allocine.fr/film/fichefilm_gen_cfilm=114532.html .